

PETRU CIMPOȘU

Cântecul de dragoste al celui care nu mai iubește

(...) Astăzi mi se pare că atitudinea mea de atunci era nu doar stupidă, ci și nedreaptă. Ori de câte ori apărea ocazia de a mă referi la profesia tatălui meu – de exemplu, la completarea rubricii „ocupația părinților” din formularele tip – mă simțeam penibil și-mi era ciudă pe el. Mă făcea de râs. Țineam cu mama și în secret mă mândream că se-măn cu ea, așa cum mă asiguraseră de-a lungul anilor mai toate rudele și cunoștințele de familie. Tutela ei evoluase din primii ani ai copilăriei înspre o complicitate domestică în care ne apărăm reciproc de severitatea sau rigorile care ne-ar fi amenințat dinspre tata. Mama îmi lua apărarea în fața lui, iar eu trebuia să-l mint uneori, când ea se uita la mine într-un anumit fel, cerându-mi tacit o anumită confirmare, fără să știu ce confirmam de fapt.

Încă nu se mutaseră în oraș. Eram, cred, prin clasa a cincea când tata tocmai primise numirea de inginer șef la întreprinderea agricolă de stat din comuna învecinată. Pleca la muncă dimineața și venea seara, uneori foarte târziu, încât contactele mele cu el erau mai degrabă somnabile. Mama absolvise numai liceul – abia în anii următori avea să se înscrie la cursurile fără frecvență ale unei facultăți – și lucra ca suplinitoarea la școala din sat, unde predă istoria și geografia. Casa în care locuiam, un fost conac boieresc, nu era a noastră, ne fusese pusă la dispoziție de primăria locală. În camerele din fața funcționau dispensarul medical și magazinul sâtesc, iar noi ocupam cele trei camere din spate, având la dispoziție jumătate din fosta livadă, devenită între timp pașiste și despărțită de cealaltă jumătate cu un gard de scânduri. Mai rămăseseră pe margine doi nuci. De fiecare dată când îmi amintesc curtea aceea, nu mi-o pot reprezenta decât în aceste două situații strict determinate: întâlnirea de la fântâna cu domnișoara Orzan și drumul meu către „camera de oaspeți” pentru a-i cere autograful lui Lalele.

În capătul celeilalte curți, la o distanță de vreo treizeci de metri de clădirea principală, se aflau fostele camere ale servitorilor, transformate acum în „camera de oaspeți” (deși erau mai multe), unde dormeau activiștii trimiși de la județ cu felurite sarcini, mai cu seamă în timpul campaniilor de recolare. Se ajungea acolo pe o cărăruie pavată care trecea pe lângă fântâna cu scripete și capace greu, făcut din scânduri groase de stejar, pe care abia îl ridicam, atunci când trebuia să scot apă. La fântâna aceea am întâlnit-o întâmplător într-o seară pe noua asistentă medicală, domnișoara Orzan, căreia i se repartizase provizoriu una din camere, până când avea să-și găsească o gazdă în sat. Pe vremea aceea erau la modă bluzele din pânză topită, iar ea purta o asemenea bluză albă care-i punea foarte bine în evidență sânii bogați. Nu mai văzusem niciodată o femeie atât de frumoasă și, din cauză că eram foarte emoționat, i-am spus „*bună dimineața*” în loc de „*bună seara*”, ceea ce a amuzat-o atât de mult încât, mai târziu, după ce se va împrieteni cu măică-mea, va glumi adesea pe seama mea, spunându-mi de fiecare dată când mă întâlnea: „*Bună dimineața!*”. Pronunța cuvintele într-un fel anume, în așa fel încât frumusețea ei, pe care o descoperisem cu atâtă ui-

mire, regenera de fiecare dată secretul nostru comun și, printr-o chimie complexă, intra în posesia mea, devenea parte din intimitatea mea.

S-au împrieteni destul de repede, erau cam de aceeași vârstă și, împreună cu profesoara de limba franceză, care însă nu locuia în sat, ci făcea naveta la Vaslui, veneau adesea pentru o cafeluță și o țigară la noi acasă, în recreația mare sau atunci când se întâmpla să aibă în același timp o „fereastră” în orar. Școala se afla la câteva case mai la vale, pe drumul care ducea către șoseaua națională, astfel că uneori, dacă era liniște, puteam auzi de acasă clopotețul care anunța cu aceeași veselie indiferentă începutul sau sfârșitul orelor. În toamna aceea, de Ziua Recoltei, s-a organizat o serbare la care au cântat și câțiva artiști veniți de la Vaslui, iar eu am recitat poezia *Tubește țara ta* de Mihai Beniuc. Din cauză că în primul rând de bănci se aflau mama și domnișoara Orzan, care îmi tot făceau semne de încurajare, nu mi-am putut stăpâni emoția și am spus poezia aproape în șoaptă, făcându-mă de râs. După aceea, n-am mai avut curajul să-i cer un autograf lui Lalele, deși, când urcaser pe scenă, îl înșuși mă încurajase bătându-mă amical-proteCTOR pe umăr. Lalele era porecla unuia dintre artiștii veniți de la județ – numele lui adevărat nu mi-l mai amintesc, poate că nici nu l-am știut vreodată –, care cânta imitându-i ba pe Dan Spătaru, ba pe Aurelian Andreescu, ba pe Luigi Ionescu, în funcție de ce melodie cânta. Imitându-i aproape perfect și câștigând în acest fel simpatia publicului, în special a femeilor. Mi-amintesc bine figura lui și acum. Un tip bine legat, deși nu neapărat musculos, dar agil, cu o față pătrătoasă și bărbia nițel împinsă înainte, lucru care, împreună cu lumina jucăușă din ochi, îi dădea un aer nesperos și simpatic. Avea frizura tunsă scurt, era nițel crăcăn și – am remarcat ceva mai târziu, când și-a pus echipamentul de fotbal – cu picioarele pârtoase. Melodia cu care începea de fiecare dată și la care primea cele mai multe aplauze era *Lalele*, de unde și porecla. Peste vreo opt ani, când l-am întâlnit cu formația lui într-un restaurant din Iași, chelise, se îngrășase, vocea i se mai dogise, poate de la băutura, și trebuie să recunosc că am simțit o mică satisfacție răutăcioasă văzându-l așa. Evident, nu-și mai amintea nimic nici de mine, nici de domnișoara Orzan.

După serbare s-a disputat și un meci de fotbal între flăcăii din comuna noastră și cei din comuna vecină, Laza. Echipa lăzenilor era alcătuită mai ales din muncitori ai întreprinderii agricole de stat la care lucra și tata, care, evident, ținea cu oamenii lui. Seara, când au ajuns acasă, mama și tata s-au certat din cauza asta, dar până atunci s-a petrecut întâmplarea aceea bizară, neverosimilă și în bună măsură nostimă, pe care aș numi-o prima mea experiență erotică. O experiență consumată prin intermediari – prima mea experiență erotică a fost a altora – și tocmai de aceea cu atât mai tulburătoare, ale cărei consecințe le-am resimțit apoi de-a lungul anilor și al cărei ecou încă mă surprinde uneori cu o bătaie puternică în piept, nu neapărat neplăcută, ci mai curând incomodă, stânjenitoare, fiindcă de ea atarnă meandrele unui traseu cu răs-

pântii adesea greșit alese. Faptul că mi-au plăcut întotdeauna femeile cu un ușor miros de tutun ar putea fi, să zicem, un astfel de ecou.

Spre sfârșitul primei reprize, cei din Laza conduceau deja cu cinci la zero. Așezat pe un scaun cu spătar, alături de primar și de ceilalți frunțași ai comunei, domnul Chipeca, directorul școlii, acum și antrenor al echipei de fotbal, transpirase mai tare ca fotbalistii și fuma nervos țigară de la țigară. Fuma țigări *Aroma* care, cum le spune și numele, erau foarte aromatate și în cele din urmă aveau să-i provoace un cancer larngian. Până la un moment dat, se ridicase de câteva ori și venise la marginea terenului, pentru a le spune jucătorilor ce trebuie să facă pentru a da măcar un gol, dar în cele din urmă se resemnase. Suporterii din spatele lui, inclusiv profesorii, obosiră și ei să-și tot îndemne zadarnic favoriții. Primeau în tăcere așteptând să se termine mai repede repriza. De cealaltă parte a terenului, tata, înconjurat de colegii săi de muncă, jubila. Eu mă aflam desigur în tabăra mamei și făceam galerie împreună cu prietenul meu Vasile și cu alți câțiva băieți de la școala noastră, strigând aiurea „*Lăze-nii-căcăzenii!*”, ceva care nu însemna nimic, dar ne făcea să ne simțim curajoși. În sfârșit, s-a terminat repriza și toți ai noștri s-au adunat împrejurul domnului Chipeca, întrebându-se îngrijorați ce era de făcut. Constituiseră, așa zice acum, o celulă de criză. Nu-mi mai amintesc cum au ajuns la soluția aceea. Poate că nici n-am știut vreodată. Probabil că cineva, poate chiar domnișoara Orzan, s-a apropiat de grup și a spus numele lui Lalele, care în afară de faptul că era cântăreț de muzică ușoară, mai evoluă din când în când și în echipa de fotbal Viitorul Vaslui, din divizia C. După ce ne-am mutat în oraș, aveam să aflăm că era nu doar cântăreț și fotbalist, ci și actor, juca în filmele de la cineclub casei de cultură din Vaslui; un mic geniu județean, s-ar putea spune – desigur, și cam bețiv. Până când cineva a adus echipamentul, domnul Chipeca a negociat cu cei de la echipa adversă, încercând să le obțină acceptul pentru folosirea lui Lalele, și în cele din urmă i-a convins. Adevărul e că nici Lalele n-a mai putut repara mare lucru, dar măcar a limitat proporțiile dezastrului. A obținut trei lovituri de pedeapsă (simulă perfect faultul în careu), pe care tot el le-a executat, iar scorul final al meciului a fost de șase la trei.

Mă gândesc la copilul de atunci cu un fel de indiferență, ca la un altul – alcătuit din reziduuri sufletești, nici nu sunt sigur că e vorba despre cineva anume, poate că e numai visul meu despre mine. Cum te-ai privi în oglindă într-o cameră întunecată. Nu-ți vezi chipul, ci mai degrabă țî-l ghicești. Sau vezi numai ce îți amintești despre tine. Mi-l amintesc sau mi-l imaginez, încerc să mă strecor în lumea lui, într-o încercare de a stăpâni trecerea timpului, uneori îl pun să repete întâmplările al căror ecou mi-l doresc, iar el îmi îndeplinește docil și încrezător dorințele, ca și cum ar ști ce urmează, deși atunci nu știa. De fapt, îl văd ca pe un adult și-i atribui judecățile mele de acum, deși, pe de altă parte, sunt conștient că facem parte din universuri diferite și că gândurile pe

care i le împrumut îl denaturează. Ritmul propriei existențe și structurile lui sufletești trebuie să fi fost altele, căci oamenii, obiectele și întâmplările veneau la întâlnirea cu el într-un miracol perpetuu, ineputabil și fără consecințe. Dar au trecut mulți de ani de atunci, iar lumea aceea s-a rărit până într-atât încât aproape că e imposibilă, dematerializată, un joc la discreția hazardului, ale cărui umbre răzlete încerc zadarnic să le pun în ordine.

Nu știu ce s-a mai întâmplat în după-amiaza aceea, până în momentul când l-am căutat pe Lalele pentru autograf. Orice așa spune, sunt presupuneri abstracte, sprijinite pe o schemă logică, dar fără nici un fundament în memoria mea. Probabil că o vreme am rămas cu Vasile pe terenul de fotbal și am jucat o miuță cu ceilalți băieți, iar într-un târziu mi s-a făcut foame și am plecat acasă... Cred că nici n-am apucat să intru în casă – ar trebui să-mi amintesc discuția cu mama, despre prestația mea lamentabilă la serbare sau despre meciul de fotbal la fel de lamentabil, dar nu-mi amintesc o asemenea discuție –, ci am mers pe lângă fântâna cu scripete și m-am îndreptat pe alea pavadă, pe sub cei doi nuci, condus de un instinct de somnambul, direct către anexa din spatele curții, la „camera de oaspeți”. Trebuie totuși să fi trecut pe acasă, de vreme ce aveam la mine carnetul pe care urma să iau autograful. De unde știam că Lalele e acolo? Căci nu-mi amintesc să-l fi văzut intrând... De câte ori încerc să refuz aceste secvențe, mă văd nevoit să intervin pentru a le supune unui principiu de ordine, să le adaptez cu un efort sufletească neplăcut pentru a fi acceptate, consimțite de întâmplările ulterioare; căci locul unde ajung și momentul în care intru acolo ar trebui să se încadreze armonios în ansamblul erorilor care vor urma – să le confirm prestigiul și să-l păstreze intact...

Iată-mă în micul vestibul în care dau ușile celor trei camere. Mirosul de tutun e amestecat cu cele de mâncare și de igrasie. Pe jos, un covor vechi, roșu porționi mari, cu motive folclorice pe margine. Pereții sunt zugrăviți cu un desen naiv tras cu rolul, un fel de porumbel albaștri care zboară în toate direcțiile, pe fond crem. Undeva în stânga se aude aparatul de radio la care un reporter comentează pe un ton ridicat, pentru a părea însuflețit, evenimentele ocazionate de Ziua Recoltei în județul Dolj, dar însuflețirea și entuziasmul lui sunt mai curând artificiale, au mici sincope, scurte ezitări în care nu știe ce să mai spună, probabil citește de pe o hârtie și pierde din când în când rândul. Pare că în acele momente nu se mai întâmplă nimic în județul Dolj, iar oamenii de acolo și, împreună cu ei, lucrurile din preajma lor și timpul însuși încremesc pentru câteva clipe, până când reporterul își va reveni, până va găsi cuvântul următor. N-am mai intrat niciodată aici, nu știu încotro să o iau, pe care din cele trei uși să o deschid, așa încât mă las condus de unda sonoră. Reporterul s-a terminat, urmează muzică populară, iar ritmul săltăreț al unei hore olteneste îmi dă un pic de curaj.

Probabil am bătut prea încet în ușă și ei n-au auzit sau poate că nici n-am bătut. Când am intrat, erau întinși pe covor, într-o poziție caraghioasă, cu fundurile goale. A durat cam o secundă, cel

mult două până când mi-am dat seama ce se întâmplă. Se dezbrăcaseră în grabă – hainele zăceau împrejur, aruncate la întâmplare ca niște lucruri de prisos – dar primul lucru pe care l-am remarcat au fost săniile abundente ai domnișoarei. Vederea lor mi-a produs o emoție puternică, îmi auzeam sângele văjând în urechi, însoțită de încordarea dureauă a tuturor mușchilor și o arsură cu furnicătură care se deplasa pe sub piele de la ceață în jos, pe șira spinării. Am rămas câteva clipe nemișcat, ținând strâns în mână carnetul. Îndrăgostitii mă priveau și ei surprinși, încremeniți, încurcați, neîndrăznind să spună ceva sau mai degrabă neștiind ce să spună. Deocamdată ascultam cu toții melodia transmisă la aparatul de radio, aflat pe masa de la capătul patului. Lalele își acoperise instinctiv sexul cu o mână, cealaltă fiindu-i trecut pe după gâtul subțire al domnișoarei Orzan – nu mai apucase să și-o retragă. Se afla la spatele ei, iar când se răscuise spre ușă pentru a vedea cine intrase, sexul îi rămăsese la vedere. Eram atât de încordat încât începusem să tremur. Îmi simțeam gura uscată, iar fiindcă uitasem și să clipeșc, ochii începuseră să mă usture. Mă străduiesc să descriu, să reconstitui, dar de fapt toate aceste enunțuri le produce mintea mea de acum, căci atunci nu vedeam decât săniile mari ai domnișoarei Orzan revărsându-se prin decolteul froulului și picioarele păroase ale lui Lalele încolăcite printre ale ei, iar forța acestei imagini le acoperă și le epuizează pe toate celelalte, care devin abstracte și convenționale. Nu mai știu cum arăta camera, ce fel de mobilier avea sau dacă avea și altceva în afară de un pat și o masă, și orice așa adăuga nu sunt decât simple relații între cuvinte.

– Ce cauți, mă, aici? se răsti la mine Lalele.

Nu i-am răspuns. Am privit în urmă, pentru a mă asigura că am pe unde să o iau la fugă, iar în clipa următoare am

zbughit-o pe ușă afară. Alergam ca o mică jivină speriată, sufocată de furie și neputință, pe cărarea devenită dintr-o dată nesfârșit de lungă, la capătul căreia mă aștepta casa mea sau mai precis refugiul, culcușul, locul unde mă puteam ascunde pentru a rămâne singur... Și deodată m-am oprit, fiindcă obosisem. Sau fiindcă nu mai voiam să fug, descoperind că de fapt nu mă pânđește nici un pericol. N-aveam de ce mă teme. M-am oprit undeva în preajma fântânii, încă gâfâind și, căutându-mi o preocupare de circumstanță – dacă cineva m-ar fi văzut alergând, s-ar fi întrebabil poate de ce alerg –, m-am apropiat și am tras într-o parte și în cealaltă de roata cu care scoteam apă. Apoi am tras capacul și m-am aplecat puțin peste marginea ghizdului, încercând să-mi zăresc chipul în oglinda apei.

Poate că atunci nu mi-am formulat întocmai această judecată, dar cu siguranță am știut, descoperisem dintr-o dată, în timp ce alergam, că așa fi fost la fel de îndreptățit să-l întreb și eu la fel: Ce cauți, mă, aici? Simțeam cum, în dezordinea mea sufletească, se naștea un sentiment confuz și dureros, pe care abia urma să-l identific, așa asemănător tristeții și în egală măsură dezamăgirii. Sau mai curând o presimțire, anticiparea unei rupturi grave și definitive ce sta să se întâmple în viața mea, preludiul unei revolte. Trăisem până atunci cu convingerea că frumusețea domnișoarei Orzan îmi aparține, căci eu o descoperisem, iar această descoperire îmi conferea, dacă nu proprietatea, măcar un ipotetic drept de preemiune asupra ei. Dar acum, ceea ce văzusem îmi profana cel mai prețios dintre secrete; mă simțeam nu doar trădat, ci și umilit, cu intimitatea lezată, invadată în modul cel mai brutal și expusă unor judecăți vulgare. Din nefericire, pentru toate cele întâmplate nu exista decât un singur vinovat, iar acela era însăși domnișoara Orzan...

Mi-am dat seama de acest lucru abia după ce, ajuns în camera mea, m-am întins pe pat cu fața în sus și mâinile sub cap, așa cum îl văzusem deseori pe tata, încercând să mă împotrivesc stării de nesigurantă și derută căreia îi căzusem pradă. Nu mai eram încordat, ci, dimpotrivă, epuizat fizic și nervos, ca după o criză de isterie, iar dezordinea sufletească de mai înainte se preschimbă treptat într-o lehamite fără obiect, însoțită și de un ușor tremur al mușchilor de la picioare. Dintr-un motiv de neînțeleș, îmi doream o suferință fizică, ceva care să mă violenteze, să-mi facă rău sau să mă doară; intuind poate că doar în acest fel aș fi scăpat de suferința mult mai amară care îmi chinuia sufletul. În cele din urmă, negăsind alt gest suficient de eroic în raport cu exigențele mele, m-am declarat învins și am hotărât să mă culc; exista o singură cale de a mă împotrivi gândurilor și imaginilor obsesive care mă urmăreau, să închid ochii și să dorm. Numai că, mai înainte de asta, mi-a venit să fac pipi și a trebuit să merg la toaletă.

Cât să fi durat totul? Cinci-șase minute, cel mult zece, socotind aici și timpul petrecut la fântână. Însă cele câteva minute îngrămădiseră atâtea în bietul meu suflet, încât întâmplarea dinaintea lor își găsea locul mult mai în urmă, în trecutul îndepărtat, de care mă desprăseam acum schimbări dramatice și ireversibile ale vieții. Știu sigur că, în momentul când m-am ridicat din pat, hotărâsem deja că relația mea cu domnișoara Orzan s-a terminat definitiv. Toaleta, mai curând primitivă, lipsită de apă curentă și mirosind brutal a cloramină, se afla la capătul unui coridor îngust și întunecat. Era de fapt o cabină înghesbată din scanduri, totuși destul de bine îngrijită, peste fosa săpată lângă fundația clădirii – hărtia igienică nu lipse niciodată, iar la ușă stăteau pregătite două găleți cu apă, pentru a o curăța după folosire. Am mers într-acolo tiptil,

deși cred că la ora aceea eram singur în casă, părinții încă nu se întorseseră. Abia după ce mi-am desfășurat șlul pantalonilor, am constatat, ușor nedumerit, că aveam chiloții umezi. Puța mi se micșorase și se zbărcise într-atât încât semăna cu un nasture. Pata mică, ovală, de forma unei prune, nu părea să fie de urină; răspânda un miros asemănător cu al tulpinilor de soc, iar când am atins-o cu vârful degetelor, am constatat că era și puțin lipicioasă, de o consistență păstoasă. Fără să știu propriu-zis despre ce e vorba, un mecanism secret al gândirii m-a condus la concluzia că ar avea o legătură cu scena oribilă căreia îi fusesem martor ceva mai devreme, cu domnișoara Orzan și cu amantul ei. Ar fi putut fi ceva rău, semnul sau efectul vreunei boli de care mă contaminasem instantaneu... O astfel de presupunere, în loc să mă alarmeze, îmi oferi, dimpotrivă, un fel de sentiment al revanșei. Acel mic incident, a cărui cauză îmi rămănea deocamdată necunoscută, promitea, transmisă de un semn semnal de consimțire în sensul dorinței mele de a suferi. Dacă era vorba despre vreo boală, urma să fie neapărat una incurabilă! Print-un abuz săvârșit asupra mele, fusesem adus, iată, într-o stare atât de precară și de primejdioasă. M-am văzut dintr-o dată în ipostaza eroică de țință a unei conjurații ample care urmărea să mă distrugă și de care domnișoara Orzan cu siguranță și nu era străină. De aici încolo, răspunderea pentru tot răul și toate suferințele ce aveau să urmeze îi revenea în întregime ei...

Peste vreo jumătate de an, cum era și normal, s-a măritat cu milițianul din comună. Iar în ziua când am văzut-o gravidă, cu pete cafenii pe toată fața, care o urăteau, m-am simțit răzbutat – și de atunci mi-a devenit indiferentă.

(fragment)

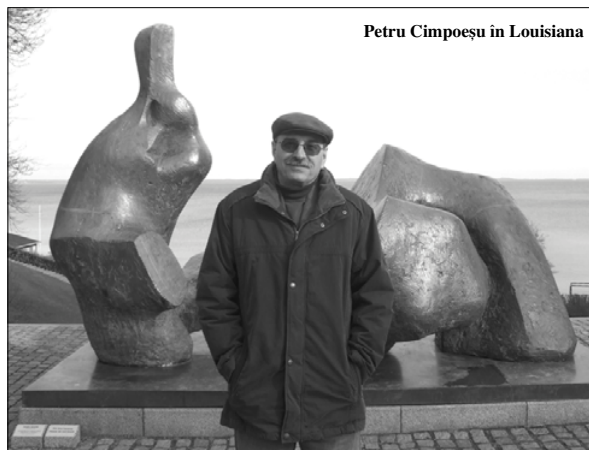
De ce scriu

Claude Lévy Strauss relatează, în *Tropice triste*, o interesantă experiență, care ar merita repovestită. Ajuns într-un sat al populației nambicwara din America de Sud, unde nici scrierea și nici desenul nu erau cunoscute, cercetătorul le-a înmănat băștinaiilor foi de hârtie și creioane, cu care ei la început nu făcuseră nimic. Apoi începură să traseze pe hârtie niște linii ondulate, încercând astfel să dea creionului aceași întrebuintare pe care o văzuseră la omul alb. Șeful cetei, pentru a se distinge de ceilalți, a cerut un blocnotes, iar atunci când cercetătorul îi solicita anumite informații, el desena pe foile blocnotesului aceleași linii sinuoase și i le arăta, ca și cum ar fi scris acolo răspunsul la întrebările care i se puneau. Uneori șeful făcea chiar anumite „corecturi” ale scrierii sale, o examina cu îngrijorare, ca și cum semnificația ei ar fi trebuit să fie cât mai limpede și să-i oglindească în chip cât mai fidel ideile. La rândul său, cercetătorul se prefăcea că descifrează sensul celor „scrise”, iar comentariul verbal care urma între cei doi lămuria lucrurile. Odată, după ce a adunat toată ceata, șeful scoase dintr-un coș o hârtie acoperită cu astfel de linii întortocheate și, prefăcându-se că citește cele scrise acolo, începu să împartă obiectele aduse de cercetător în dar. Interpretarea pe care antropologul francez o dă acestei întâmplări este că șeful urmărea să-și uimească supușii convingându-i că omul alb devenise aliatul lui și că toate mărfurile provenite de la acesta treceau prin mâna lui.

Mă întreb dacă nu cumva și noi, scriitorii secolului XXI, facem ceva asemănător. În măsura în care scopul scrierii nu este de a înțelege sau a cunoaște mai mult, ci de a spori autoritatea sau prestigiul unui individ în detrimentul altuia, scrierea devine instrument de dominație. În aceste condiții, funcția socială a scriitorului riscă să devină implicit o relație de putere, să favorizeze exploatarea. Ceea ce legitimează această relație de putere este prestigiul de gestionar al mitului, cu care scriitorul e investit de comunitate. Mircea Eliade aprecia că, la origini,

scriitorul era cel care povestea comunității sale o călătorie inițiată, în lumea de dincolo, iar Ernesto Sabato spune, în *Abaddon exterminatorul*, că arta este ontofanie – revelare a realității. Ficțiunile scriitorului sunt vis colectiv, el visează în contul comunității, el întreține și reabilitează mitul erodată permanent de istorie.

În ce mă privește, trebuie să mărturisesc că sunt destul de circumspect în legătură cu motivele pentru care scriu. Răspunsul cel mai comod și pe care l-am mai formulat de câteva ori este: scriu pur și simplu pentru a conserva, eventual restaura, valoarea de întrebuintare a cuvintelor. Sunt conștient de faptul că există pe lumea asta lucruri mai importante decât literatura – de exemplu, durerea de măsele. Există oameni care nu citesc, la fel cum există oameni care nu cred în Dumnezeu. De altfel, cred că s-a și spus ateu: ateu este un fel de analfabet spiritual. Și unii, și alții pot fi foarte mulțumiți de starea lor, atâta doar că trăiesc într-un univers diminuat. Impresia mea este că nici nu le-ar trebui altceva – ar fi o pedeapsă. Neavând vocație demiurgică, nu mi-am propus să schimb lumea. Prefer să fiu socotit doar scriitor, nu și intelectual; artist și meșteșugar privat, altfel zis, pe cont propriu, iar nu complice ori beneficiar al instituțiilor puterii. Într-o vreme când ficțiunea s-a industrializat și ne e servită sub felurite forme ca realitate, pare că sarcina scriitorului nu mai este de a crea ficțiuni, ci de a le demasca. Am încercat, în romanul *Christina Domestica și Vânătorii de suflete* un astfel de exercițiu, avertizând cititorul încă din primul capitol al cărții, intitulat, după o aporie celebră, *Toți cretanii sunt mincinoși*. Ceea ce înseamnă că nu mă exclud din mecanismul mistificării și

Petru Cimpoșu în Louisiana

manipulării – în așa fel, încât, dacă e un pic atent, la capătul lecturii cititorul își dă seama că el însuși a fost manipulat. Aici e miza cea mai importantă a cărții mele și totodată, dacă nu sună cam pretențios, profesiunea mea de credință. Să demasc mecanismele minciunii și manipulării, ale ficțiilor ilicite și industrializate care asediază mintea și sufletul omului contemporan, dar totodată să avertizez că demascarea însăși poate fi utilizată, la rândul ei, ca instrument de manipulare. Sper că, din cele spuse până aici, a rezultat suficient de clar modul în care văd eu rolul și responsabilitatea scriitorului. Se prea poate ca, în plină eră a relativizării valorilor, astfel de angajamente să sune patetic sau anacronic. Dacă e așa, prefer să fiu socotit un spirit perimat și retrograd decât să abdic de la datoria mea față de cei oprimați, din rândul cărora, de fapt, provin.

Petru Cimpoșu